Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Itxaro Aranibar Eltzaurdia

Bera, Nafarroa (1945)

Aurkibidea

Biografia

Zintak

BRA-034

- **Proiektua**: Euskararen biziberritzea Bortzirietan 1970-1990
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Larretxea Agirre, Ainhoa
- **Data**: 2023-01-25
- **Iraupena**: 39 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Larretxea Agirre, Ainhoa

Pasarteak

1. Itxaroren aurkezpena

- **Erref**: BRA-034/001
- **Iraupena**: 0:01:16. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:
1945ean sortu zen Itxaro Beran. Etxean ikasi zuen euskara, baita gaztelania pixka bat ere. Euskararen militantea izan da; Gure Txokoaren inguruan, euskararen alde aritu zen.

2. 70eko hamarkado Berako giro erdalduna eta Olentzero eguna

- **Erref**: BRA-034/002
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 00:01:16. **Bukatu**: 00:02:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
1970eko hamarkadako Berako giroa arrunt erdalduna zen; euskaraz zekitenek ere gaztelaniaz egiten zuten. 1969an, Gure Txokoa haurrentzako Olentzero eguneko lehiaketa antolatzen hasi zen.

3. Bortziritarren arteko harremanaz

- **Erref**: BRA-034/003
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:02:33. **Bukatu**: 00:03:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:
Garai hartan, beratarrek harremana izaten zuten lesakarrekin; Bortzirietako bertze hiru herriekin, ordea, deus guti.

4. Irungo ikastolan lanean

- **Erref**: BRA-034/004
- **Iraupena**: 0:00:47. **Hasi**: 00:03:23. **Bukatu**: 00:04:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Irungo Txingudi ikastolan aritu zen Itxaro lanean. Berak bazuen magisteritza titulua, baina bertze irakasle aunitzek ez zuten ikasketarik; behin lanean hasita ateratzen zuten.

5. Bera eta Lesakako euskararen aldeko mugimendua

- **Erref**: BRA-034/005
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:04:10. **Bukatu**: 00:05:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
Beran bazegoen euskararen aldeko mugimendua, eta bertan aritzen zen Itxaro bertze batzuekin batera: Josu Goia, Ixa Ordoñez, Bixente Taberna... Lesakarrekin ere bazuten harremana: Antton Erkizia, German Goienetxe... Lesakan biltzen ziren igande goizetan, orain ikastola dagoen lekuan (lehen fraideak egoten ziren bertan).

6. Gogoetatzeko bilerak

- **Erref**: BRA-034/006
- **Iraupena**: 0:00:53. **Hasi**: 00:05:51. **Bukatu**: 00:06:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
Bilera haiek gogoetatzeko erabiltzen zituzten, zituzten galderei erantzunak emateko.

7. Barojaren mendeurreneko ospakizuna

- **Erref**: BRA-034/007
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:06:44. **Bukatu**: 00:09:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:
Gauzak antolatzen 1971. urte inguruan hasi ziren. Garai hartan Ez Dok Amairu zegoen, Oteitza eta Basterretxearen inguruko mugimendu kulturala, gau eskolak eta ikastolak ere orduantxe hasiak ziren... eta olatu horren baitan, Beran ere martxan hasi ziren. Hala, Barojaren mendeurrenaren aitzakiarekin, zerbait antolatzea gogoratu zitzaien; Gure Txokoa arduratu zen horretaz.

8. Barojaren omenez antolatutakoak

- **Erref**: BRA-034/009
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:10:17. **Bukatu**: 00:13:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:
Barojaren omenaldia bi zatitan egin zen: abuztuan eta abenduan. Haurrentzako ipuin lehiaketa bat antolatu zuten, eta bertze bat helduendako. Epaimahaian, Jose Luis Borges eta Jose Angel Irigarai aritu ziren. Antzerki motz bat ere egin zen (Akelarre), pilota partidu bat, margolan eta eskultura erakusketa (Oteitzaren, Basterretxearen eta bertze batzuen lanekin)

9. Haurren ipuin lehiaketa

- **Erref**: BRA-034/010
- **Iraupena**: 0:00:38. **Hasi**: 00:13:37. **Bukatu**: 00:14:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:
Haurren ipuin lehiaketak euskaraz egiten ziren. Lehenbizi Pio Baroja Saria izena zuten, baina urte batzuen buruan Bera Saria izena hartu zuen.

10. Euskara klaseak

- **Erref**: BRA-034/011
- **Iraupena**: 0:02:34. **Hasi**: 00:14:15. **Bukatu**: 00:16:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
Barojaren omenaldiaren ondotik, hurrengo urtean, euskara klaseak antolatu zituzten; arrakasta handia izan zuten, 70 lagunek eman zuten izena. Mailatan banatu zuten jendea: deus ez zekitenak (Itxaro izan zen irakaslea) , zerbait zekitenak eta alfabetatzea . Maristetan ematen zituzten klaseak

11. Berako ikastolaren sorrerako parte-hartzaileak

- **Erref**: BRA-034/012
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:16:49. **Bukatu**: 00:18:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
1974an ikastolaren sorrera izan zen, eta Itxarok bertan hartu zuen parte. Ikastolarako haurrak biltzeaz guraso batzuk arduratu ziren: Elena Santesteban eta Pepi Olaetxea. Arrakasta izan zuen, 16 haurrek eman baitzuten izena.

12. Ikastolaren finantzazioaz

- **Erref**: BRA-034/013
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 00:18:16. **Bukatu**: 00:19:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Ikastola finantzatzeko kantaldiak antolatu zituzten: herriko etxeko plazan, Altzateko plazan eta frontoian. Ez Dok Amairukoak eta Oskorri etorri ziren kantaldi haietara. Jende aunitz biltzen zen kontzertuetan.

13. Ikastolaren lehenbiziko egoitza

- **Erref**: BRA-034/014
- **Iraupena**: 0:00:46. **Hasi**: 00:19:25. **Bukatu**: 00:20:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Ikastola, hasieran, Berako herriko etxeko lehenbiziko solairuan egon zen.

14. Ikastolaren harrera onaz

- **Erref**: BRA-034/016
- **Iraupena**: 0:00:56. **Hasi**: 00:20:24. **Bukatu**: 00:21:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Garai hartan, eskola publikoa nahiko minoritarioa zen, eta gehienak mojetara joaten ziren; baina jendeak zerbait berria eta euskalduna nahi zuen.

15. Ikastolaren aldeko hitzaldia

- **Erref**: BRA-034/017
- **Iraupena**: 0:00:41. **Hasi**: 00:21:20. **Bukatu**: 00:22:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Ikastolako proiektuari bulkada emateko, Satrustegi eta Karlos Garaikoetxea eraman zituzten hitzaldi bat ematera.

16. Gau-eskolen sorreraz

- **Erref**: BRA-034/018
- **Iraupena**: 0:02:11. **Hasi**: 00:22:01. **Bukatu**: 00:24:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
Era berean, gau-eskola sortzeko mugimendua ere martxan zen. Horretarako, Itxaro Euskaltzaindiarekin paratu zen harremanetan, eta ikastaro bat egin zuten beraiekin. Hala, 1976an, elkarte izaera hartu zuen gau-eskolak.

17. Ikastola martxan paratzeko zailtasunez

- **Erref**: BRA-034/019
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:24:12. **Bukatu**: 00:25:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Ikastola martxan paratzeko, zailtasunak izan zituzten baimen aferekin. Halere, Gure Txokoaren babespean aritu ziren, baita Principe de Vianako laguntza izan ere.

18. Oteitzarengana erreplika baten eske

- **Erref**: BRA-034/020
- **Iraupena**: 0:00:48. **Hasi**: 00:25:25. **Bukatu**: 00:26:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
Itxaro ikastolako koordinazio taldean aritzen zen. Behin, Oteitzarengana joan ziren Lesakako German Goienetxe eta bera, Lesakako ikastolarako haren obra bat hartzera: Agiñako Aita Donostiari egindako eskulturaren erreplika bat.

19. Itxarok Ikastolan egindako lanez

- **Erref**: BRA-034/021
- **Iraupena**: 0:00:20. **Hasi**: 00:26:13. **Bukatu**: 00:26:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Irakasleak bilatzen ere aritu zen Itxaro. Arlo pedagogikoaz Itxaroren ahizpa arduratu zen.

20. Ikastolako materialaren prestaketaz: Gordailu

- **Erref**: BRA-034/023
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:27:18. **Bukatu**: 00:28:41
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Gordailu izeneko leku bat zegoen Donostian, eta hantxe aritzen ziren ikastoletako irakasleak materiala prestatzen, itzultzen (horretan aritu zen Itxaro)... Hala, testuliburuak sortu zituzten.

21. Leitzan ere, euskararen aldeko mugimenduan

- **Erref**: BRA-034/024
- **Iraupena**: 0:00:49. **Hasi**: 00:28:41. **Bukatu**: 00:29:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:
1976an, Itxaro Leitzara joan zen, eta han ere euskaren aldeko mugimenduan segitu zuen; gau eskoletan, errate baterako.

22. Gerorako oinarria

- **Erref**: BRA-034/025
- **Iraupena**: 0:00:28. **Hasi**: 00:29:30. **Bukatu**: 00:29:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
Garai hartan egindakoa gero egin zenaren oinarria izan zen.

23. Gaur egungo harremanaz

- **Erref**: BRA-034/026
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:29:58. **Bukatu**: 00:30:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Egun, Itxaro batzuetan elkartzen da 70eko hamarkadako euskaren aldeko mugimenduan aritu zirenekin. 2014an omenaldi bat egin zieten ikastolan, sorreran lanean aritu zirenei.

24. Bestetako programa euskaraz eta Berako Oihua

- **Erref**: BRA-034/027
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:30:43. **Bukatu**: 00:32:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:
1974an egin ziren Berako bestetako lehenbiziko programak euskaraz; Itxarok itzuli zituen. Hurrengo urtean, Berako Oihua egin zen lehenbiziko aldiz, programaren barrenean sartzen zena. Lehenbiziko urte hartan idatzi aunitz izan ziren.

25. Haurrak herrian euskaraz

- **Erref**: BRA-034/028
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:32:15. **Bukatu**: 00:33:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Franco hil ondotik, Itxarok gogoan du 70eko hamarkada akaberan Berarat bueltatu eta haurrak euskaraz aditzea; hori gauza berria zen.

26. Eskola publikoaren euskalduntzea

- **Erref**: BRA-034/029
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:33:25. **Bukatu**: 00:34:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Eskola publikoan 1980ean hasi ziren euskara txertatzen.

27. Gau-eskolen sorrera

- **Erref**: BRA-034/031
- **Iraupena**: 0:00:43. **Hasi**: 00:34:14. **Bukatu**: 00:34:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
UEUn, 1973an, gau-eskolen sorrera izan zen, eta 1976an, gau-eskolek elkarte forma hartu zuten. Joxe Manuel Odriozola aritzen zen horretan, eta berarekin paratu ziren harremanetan Bortzirietako gau-eskolak martxan paratzeko.

28. Euskararen alde aritu zirenen lehenbiziko bilerak

- **Erref**: BRA-034/032
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:34:57. **Bukatu**: 00:36:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
Euskararen aldeko mugimenduan aritu zirenek, hasiera batean, mendi-irteerak antolatu zituzten, adibidez, Aralarrerat. Herria motel ikusten zuten, eta horri buelta emateko zerbait egin nahi zuten.

29. Polizia sekreta gau-eskoletan

- **Erref**: BRA-034/033
- **Iraupena**: 0:02:48. **Hasi**: 00:36:12. **Bukatu**: 00:39:00

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:
Ez ziren garai errazak izan. Gau-eskoletako Itxaroren talde batean, polizia sekreta batek eman zuen izena. Itxarok erraten zituenak jakin nahi zituen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-16

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com